

Remiss svar på Havs Förslag till Konsekvensutredning

Ärendets diarienummer 2425-18.

Remiss svar från: Värmland Dalslands Vattenkraftförening (VDVF)

Svarande: Ulf Palmquist (medlem VDVF), Ulf.Palmquist@gmail.com, tel. 0768-296014,
Christer Hedberg (ordförande VDVF), Christer@gullsby.com, tel. 0703-732665

Remissen emailad till HaV på adress: vattenmiljoochvattenkraft@havochvatten.se
attn.: Jonas Svensson

Kap.	Sida	Stycke	Synpunkter
			Inledande och Generella Aspekter. De synpunkter som ges här är från perspektivet av verksamhetsutövarna av Småskalig-Medelstor Vattenkraft och Lokala Dammar, samt dess underhåll och skötsel. De här givna synpunkterna är alltså sett från verksamhetsutövarens perspektiv, samt sett ur det lokala samhället och dess historiska kulturmiljö som omger den lokala vattenkraft produktionen och dess tillhörande dammar, vattenspegel, vattendrag, badsjöar, brandvatten reservoarer, fisk och fågelliv, mm.
			Övergripande och Genomgående Aspekter Dokumentet Konsekvensutredning framstår främst som ett dokument "Myndighet till Myndighet", förmodligen därför att det är det. Men sakfrågorna, klassificering och normer för vatten, KMV, är av sådan central betydelse och tyngd för många verksamhets ansvariga för dammar och vattenkraftverk på, främst, landsbygden, att dessa inte kan tillåtas vara en sak bara för "Myndighet till Myndighet" att besluta om. Och i detta ligger en hel del av vår kritik. I allt och mycket har bakgrund och skäl till införande av nya lagar och tillämpningar av dessa angetts vara EUs Vattendirektiv 2000/60/EG. Tyvärr har många NGOs liksom myndigheter gjort sina egna tolkningar av vattendirektivet vilket under en period fick ödesdigra utrivningar av dammar och många plågsamma och felaktiga domstolsprocesser i MMD och MÖD. Implementeringen av EUs Vattendirektiv, genom reviderade svenska lagar och tillämpningen av dessa, bör strikt och nära följa EUs Vattendirektiv såsom den är nedtecknad. Därmed uppnås en bättre balans mellan skyldigheter och rättigheter för de som berörs av EUs Vattendirektiv, bland andra landsbygdens små och medelstora dammar och vattenkraftverk. Att dessa berörda har rätt till involvering och inflytande anges i artikel 14, EUs Vattendirektiv. Denna artikel 14 skall säkerställas i

			den svenska implementeringen genom klara direktiv till de berörda myndigheterna, vattenmyndigheterna, länsstyrelserna, Man behöver dock inte fara till Bryssel för att finna stöd för den mindres rätt, och myndigheternas skyldighet att säkra dennes rätt. Förordning (2007;1244) om Konsekvensutredning är mycket klar i sitt budskap att berörda, även enskilda, skall ha inflytande från tidiga skedet i processen att utforma föreskrifter, och innan beslut tas om föreskrifter skall konsekvenserna av dessa nöjaktigt utredas och presenteras. Tyvärr har många granskade fall, av främst myndighets beslut att inrätta naturreservat, visat att myndigheterna genomgående nonchalerar och åsidosätter Förordning (2007;1244) med hänvisning till dess 5§. I de dokument, med direktiv, råd, ... avseende NAP, klassificering, miljö kvalitetsnormer, KMV, ... , som HaV utfärdar till implementerande och tillsynsmyndigheter är det nödvändigt att de artiklar och förordningar som ger de berörda rättigheter har fått full genomslagskraft. Vi bär med oss en historia där tjänstemän på dessa myndigheter (länsstyrelser, Vattenmyndigheter, Kammarkollegiet, ...) samt även domstolar har haft en period där de tagit sig tolkningsföreträde och genomdrivit ett stort antal utrivningar och nedläggelse av vattenkraftverk. Sedan början av 2019 har vi en ny lag för vattenkraftverk och tillhörande dammar, men vi har inte nya tjänstemän, utan de samma med tidigare ambitioner och övertygelser kvar. Direktiven om den nya vattenlagens implementering kan därför inte lämna några utrymmen för enskilda tjänstemäns egna tolkningar, och artikel 14 och Förordning (2007;1244) måste vara inbyggt i direktiven.
A	S 1	mitten	Vattenmyndigheten skall ej få en egen exklusiv rätt att klassificera vattnens status. De lokalt berörda skall involveras, och ha lika rätt i klassificerings besluten. Faktum är att Vattenmyndigheterna och länsstyrelserna varken har tillräcklig kännedom om vattendragen eller kompetens nog att enbart själva göra sådan klassificering.
	S1	nederst	Hur skall fallen då inte alla förutsättningar uppfyllda för KMV ? Jo, då skall en avvägning ske, där även den historiska bakgrunden och nyttjandet av vattendraget analyseras. I Bergslagen är detta av stor vikt, då flertalet av vattendragen där är hårt exploaterade sedan järnframställningen och bearbetningen från 1400-talet och framåt.
	S2	Första Och mitten	Angående tidigare låga KMV förklarande, se vårt budskap ovan i Övergripande och Genomgående Aspekter. Här överläts hela klassificeringen och KMV till enbart Vattenmyndigheten, vilket kommer att driva den av myndigheterna

			tidigare startade polariseringen ytterligare. Så skall och kan vi inte ha det, de lokala och berörda skall vara involverade i redan från mål och definitions fasen till slutligt genomförande, i enlighet med artikel 14 och (2007;1244).
	S3	Övre (även s6)	Denna diskussion om olika typer av dokument; föreskrifter – vägledande, är kanske bra för ”myndighet till Myndighet”. Men för de vanligt dödliga, lokalt och berörda på landsbygden, vore det bättre att endast ha ett, eller högst ett fåtal, dokument som är läsbart och förståbart och utan utrymme för egna tjänsteman tolkningar. För många dokument som delvis är obegripliga för grupper av berörda är inte bra, dessa blir en källa till konflikter.
	S3	Nedre	BRA att HaV skall säkerställa tydlighet i alla steg från kartläggning, ... , till klassificering och normsättning. Denna tydlighet bör vara tydlighet även för de berörda.
	S3	Nederst	” ... vattenmyndigheten skall fastställa miljökvalitetsnormer ... ”. Vem synar och granskar Vattenmyndigheten? Sådan syn och granskning behövs, det har senaste 10 – 15 åren påvisat med tydlighet.
	S4	Mitten	Införandet av relevanta kvalitetsfaktorer är BRA. Med sådana kan eventuella egentolkningar av tjänstemän och olika länsstyrelser begränsas, och tillämpningen göras med rättssäker och nationellt lika.
	S5	Överst (även s6)	BRA att processen och kriterierna för KMV striktas upp. I dagsläget är det ett stort antal vattendrag i Sverige som är KMV enligt intentionerna i EUs Vattendirektiv.
	S9	nederst	Avsnittet längst ned ”Uppgifter om vilka som berörs av regleringen” lägger alltför stor tyngd på och betydelse av vattenmyndigheter och länsstyrelser. Ja, de är involverade men bara som myndigheter som deltar i processen om KMV, klassificeringar, normsättningar. De som verkligen och faktiskt berörs av sakfrågan är de lokalt boende och vattenverksamhetsutövarna, dvs. damm och vattenkraftsägarna (utövarna). Det är korrekt (som tacknämligt uttrycks på sista raden s 10) att dessa berörda är betjänta av och har rätt till dokument som beskriver processen och sakfrågorna på en form och innehåll som är läsbar, otvetydig, konsekvensbeskrivande, plikter och rättigheter, och som har legalt företräde vis a vi de dokument vattenmyndigheter och länsstyrelser kommer att i nära framtiden komma ”gestikulera” med, (i samma anda som skett tidigare). Det kan inte få finnas flera olika beskrivande reglerande dokument som ger utrymme för egen tolkningar av varken berörda, myndigheter eller domstolar. En sådan situation är en säker källa till polarisering, tvister, konsulter, jurister, domstolar.
	S10	Första avsn.	Det som uttrycks i ”Övergripande konsekvenser ... ” är BRA. Budskapet i detta avsnitt är i linje med vad vi uttrycker ovan avseende sid 9 nederst.
	S10	Mitten	VISS. Någon övertro på VISS skall man ej längre ha, (eller någon tro alls). Många berörda och vattenverksamhetsutövare har kontrollerat de

			uppgifter som länsstyrelser, vattenmyndigheter petat in i VISS och finner stora diskrepanser mellan myndighets datan i VISS och naturens egen data och fakta. VISS initierades och fylldes under en period då länsstyrelser och vattenmyndigheter gav fritt utrymme för de egna tjänstemännens egen intressen att befrämja sportfiske, fisktrappor och utrivningar. Nu är det nya tider och nya lagar och VISS är av tveksam kvalitet och inte längre ett lämpligt verktyg.
	S10/s11	Slut/topp	Sista meningen framstår som en misstolkning av EUs Vattendirektiv. "... det i möjligaste mån ska vidtagas åtgärder i en vattenförekomst och ". åtgärder i en vattenförekomst kan inte vara ett mål i sig. EUs Vattendirektiv artikel 27 anger målet som: <i>"Det slutgiltiga målet med detta direktiv är att uppnå att all förorening av prioriterade farliga ämnen upphör fullständigt och att bidra till att uppnå koncentrationer i den marina miljön som ligger nära bakgrunds nivåer av naturligt förekommande ämnen."</i> Den svenska implementeringen av EUs Vattendirektiv bör inte göra avsteg från Vattendirektivet varken i mål eller implementering, och det bör finnas en spårbar och entydig koppling mellan Vattendirektivet och de svenska dokumenten för dess implementering.
	S13	Mitten	Vad är innebörden av meningen " ... få förklaras som KMV ska kraven i 4 kap. 3§ VFF vara uppfyllda". Det politiska budskapet som följde med den nya vattenlagen var att alla möjligheter till undantag, KMV mm, i EUs vattendirektiv skall utnyttjas (det har jag själv hört Miljöministern Carolina Skog utlova i Riksdagens slut debatt). Då uppstår frågan om kraven i VFF inför restriktioner av det handlingsutrymme som EUs Vattendirektiv innehåller? Om så är fallet görs ett felaktigt avsteg från den politiska intentionen och formuleringen av nya vattenlagen. Och om detta är fallet, måste rättelse ske i VFF! Detta måste/får vi analysera vidare och djupare. Men HaV måste vara tydliga och korrekta i detta spörsmål i HaVs direktiv och råd till Vattenmyndigheter, länsstyrelser och berörda.
	S13	Nedre avsnittet	BRA att det klargörs att EUs Vattendirektiv inte avser restriktioner eller andra försvårande omständigheter för den mindre – medelstora vattenkraften, och att den svenska implementeringen av Vattendirektivet skall positivt söka och ge möjligheter för denna vattenkrafts verksamhet med dess dammar att överleva och utvecklas även i Sverige.

// Ulf Palmquist

"Remissare"

VB Lannafors gård

Vid Kilsbergens rand, i Bergslagen 15 september 2019